Council of the European Union

Brussels, 10 November 2026
(OR. en, bg)

15641/26

Interinstitutional File:
2026/0138 (COD)

TELECOM 542
CYBER 456
COMPET 1331
MI 1154
IA 296
CODEC 2117
INST 425
PARLNAT 214
PARLNAT

COVER NOTE

From:	The National Assembly of the Republic of Bulgaria
date of receipt:	6 November 2026
To:	The President of the Council of the European Union
Subject:	Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening Europe's cloud and AI ecosystem (Cloud and AI Development Act) [10104/26 + ADD 1-5 - COM(2026) 502 final] - Opinion on the application of the Principles of Subsidiarity and Proportionality

Delegations will find enclosed the opinion[1] of the National Assembly of the Republic of Bulgaria on the above, with a courtesy English translation.

1 Translation(s) of the opinion may be found on the Interparliamentary EU Information Exchange website (IPEX) at the following address: https://secure.ipex.eu/IPEXL-WEB/document/eu_legislative_detabase

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДСЕДАТЕЛ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Изх.№ 52-650-06-57
Дата 06 / 11 2026 г.

ДО
Г-Н МИХЕАЛ МАРТИН
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ОТНОСНО: Становище на Народното събрание по Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаването на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за изчислителни облаци и ИИ (Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ), COM(2026) 502, междуинституционален номер 2026/0138(COD)

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МАРТИН,

На свое заседание, проведено на 5 ноември 2026 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове в Народното събрание на Република България обсъди Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаването на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за изчислителни облаци и ИИ (Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ), COM(2026) 502, междуинституционален номер 2026/0138(COD).

След като внимателно обсъдиха проекта на акт и взаимайки предвид изразената Рамкова позиция на Република България, членовете на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове се обединиха около необходимостта да упражнят правомощията, дадени на Народното събрание по силата на чл. 6 от Протокол № 2 към Договора за функциониране на Европейския съюз, като изразят становище в рамките на политическия диалог, *(тук приложено)*, по гореописаното предложение за Регламент.

Съгласно утвърдената процедура, приложено представям на Вашето внимание приетия доклад и становището към него, отразяващо позицията на българския парламент по темата.

Приложение: Съгласно текста.

ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ:

МИХАЕЛА ДОЦОВА

Courtesy Translation

TO
MR. MICHEÁL MARTIN
PRESIDENT OF THE COUNCIL
OF THE EUROPEAN UNION

REGARDING: Opinion of the National Assembly of the Republic of Bulgaria regarding the Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the European cloud computing and AI ecosystem (Cloud and AI Development Act), COM (2026) 502, interinstitutional reference 2026/0138(COD)

DEAR MR. MARTIN,

At its meeting held on November 5, 2026, the Committee on European Affairs and Oversight of European Funds in the National Assembly of the Republic of Bulgaria discussed the Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures for strengthening the European cloud computing and AI ecosystem (Cloud and AI Development Act), COM (2026) 502, interinstitutional reference 2026/0138(COD).

Having carefully considered the draft act and taking into account the Framework Position of the Republic of Bulgaria, the members of the Committee on European Affairs and Control of European Funds have agreed on the need to exercise the powers conferred on the National Assembly by virtue of Article 6 of Protocol No. 2 to the Treaty on the Functioning of the European Union, by expressing an opinion within the framework of the political dialogue, (herein attached), on the above-mentioned proposal for a Regulation.

In accordance with the established procedure, I hereby present to your attention the adopted report and the opinion thereto, reflecting the position of the Bulgarian Parliament on the subject.

ENCLOSURE: as per text.

YOURS SINCERELY,

PRESIDENT
OF THE NATIONAL ASSEMBLY
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA:

MIHAELA DOTSOVA

NATIONAL ASSEMBLY
OF THE REPUBLIC OF BULGARIA

Courtesy Translation

OPINION

ON THE PROPOSAL FOR A REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ESTABLISHING A FRAMEWORK OF MEASURES FOR STRENGTHENING EUROPE'S CLOUD AND AI ECOSYSTEM (CLOUD AND AI DEVELOPMENT ACT)

In the context of exercising **dual democratic scrutiny** over policies of key importance to the European Union, the Committee on European Affairs and Oversight of European Funds (CEAOEF) also takes into consideration the position on the main aspects of the proposed Regulation, expressed by the Committee's Public Council on 27 October 2026.
Pursuant to Article 6 of Protocol No 2 to the Treaty on the Functioning of the European Union on the application of the principles of subsidiarity and proportionality, and following a subsidiarity and proportionality check and a debate on the **Proposal for a REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL establishing a framework of measures to strengthen the European cloud computing and AI ecosystem (Cloud and AI Development Act), COM(2026) 502**, the National Assembly of the Republic of Bulgaria, through its Committee on European Affairs and Oversight of European Funds, hereby expresses the following **OPINION**, incorporating the considerations set out in the Framework Position of the Republic of Bulgaria, **to be sent to the European institutions within the framework of political dialogue**:

1. CEAOEF welcomes the European Commission's efforts to strengthen strategic industrial capacity within the EU cloud computing and artificial intelligence ecosystem. Increasing computing capacity through innovative and sustainable technologies, promoting research and development, and reducing critical technological dependencies are of essential importance for the competitiveness, economic resilience and technological autonomy of the European Union.

2. CEAOEF supports the objectives of the proposal and the measures aimed at accelerating the development of European cloud infrastructure, while considering that **a number of issues relating to compliance with the principles of subsidiarity and proportionality**, respect for the competences of the Member States, and the avoidance of disproportionate administrative and financial burdens should be duly taken into account in the legislative process.

3. On compliance with the principle of subsidiarity (Article 5(3) TEU):

3.1. CEAOEF acknowledges that the cross-border nature of cloud services and artificial intelligence **justifies the need for action at EU level**. In view of this, CEAOEF does not identify a breach of the principle of subsidiarity, but stresses that **European regulatory intervention should not go beyond what is necessary** in areas falling within the competences of the Member States. In this regard, the designation of data-centre acceleration zones should be carried out with full respect for national powers in the fields of spatial planning, regional development and energy infrastructure management. When determining the measures for implementing the Regulation, due account should be taken of the differences in the capacity and level of development of national energy infrastructure. CEAOEF emphasises the need for

Article 10 to be supplemented by an explicit requirement that **objective, transparent and non-discriminatory criteria be applied when designating the zones and planning their infrastructure capacity**, while taking into account the legitimate investment interests of public and private operators. Consistency with the relevant EU framework for trans-European energy infrastructure (TEN-E) must also be ensured, including in the context of the amendments under consideration, insofar as they affect data-centre acceleration zones.

3.2. Respect for the institutional and procedural autonomy of the Member States requires a **clear delineation of responsibilities between the authorities of the European Union and the competent national authorities** in carrying out risk assessments and supervising cloud service providers. In particular, decisions concerning the applicable assurance level for systems in the fields of national security and defense should remain **within the competence of the Member States**, in accordance with Article 4(2) TEU. Consequently, CEAOEF considers it necessary that the power conferred on the European Commission under Article 29(5) to amend the assurance level determined at national level be removed in respect of these areas or be limited to a purely consultative role.

4. On compliance with the principle of proportionality (Article 5(4) TEU):

4.1. CEAOEF supports the objectives of the proposal to strengthen digital sovereignty and the resilience of the public sector, while considering that the cloud services sovereignty framework and the imposition of mandatory assurance levels should be applied in a manner that does not go beyond what is necessary to achieve these objectives. The applicable requirements should be determined on the basis of an objective and proportionate risk assessment of the information system concerned, avoiding the imposition of excessive administrative restrictions. The application of assurance-level requirements in public procurement procedures must be consistent with the preservation of effective competition and an adequate choice of providers, without unjustifiably restricting the participation of economic operators beyond what is necessary to achieve the objectives of security and digital sovereignty.

4.2. The principle of proportionality requires **realistic transition periods to be provided for**. The maximum period of 12 months for achieving compliance, as envisaged in Article 29(6), may prove insufficient for the migration of critical information systems and digital infrastructure. In this regard, appropriate transitional mechanisms should be established to ensure legal certainty for existing contractual relationships and ongoing procedures. More specifically, **the starting point of the 12-month period under Article 29(6) should be linked to the availability**, in the central repository referred to in Article 22, of an appropriate recognised cloud service with demonstrated actual capacity to accommodate the systems and workloads concerned. **Exemptions, transitional arrangements and the protection of existing contracts should be laid down directly in the Regulation**, rather than being left to subsequent determination by means of delegated acts.

4.3. CEAOEF stresses that the introduction of new regulatory obligations should be accompanied by **adequate European financial and technical support.** In the absence of such support, there is a risk of disproportionate financial and administrative burdens arising for the Member States and their public administrations. Before the mandatory application of the requirements in public procurement procedures begins, **the European Commission should provide a quantitative assessment of the additional costs, broken down by Member State, including the costs of migration, auditing and ensuring the necessary capacity.** CEAOEF emphasises the need for an assessment of the practical and budgetary implications to be carried out **no later than two years after the application of these requirements begins**, without waiting for the general first evaluation under Article 47, which is envisaged after four years.

4.4. CEAOEF considers that the **deployment of computing infrastructure within the Union should take account of differences in the capacity of the transmission and distribution electricity grids of the Member States**, as well as the need for substantial investment in energy infrastructure, so as not to give rise to disproportionate financial and administrative burdens for national public authorities.

4.5. CEAOEF stresses the need for **clear consistency between the requirements laid down in the Regulation and the existing EU regulatory framework**, including Regulation (EU) 2024/1689 on artificial intelligence, in order to ensure regulatory coherence and avoid duplication or overlap of requirements imposed on public authorities and economic operators. In this regard, CEAOEF maintains that **the principle of "audit once, use many times" should be applied**, whereby certificates under the European Cybersecurity Certification Scheme for Cloud Services (EUCS) and the Cybersecurity Act (Regulation (EU) 2019/881, CSA), the results of supervision under Directive (EU) 2022/2555 (NIS 2 Directive), as well as evidence of compliance with the Cyber Resilience Act (CRA), including Software Bills of Materials (SBOMs), should be accepted as relevant evidence of compliance with the requirements set out in Annex III, insofar as their scope is applicable. Applying this principle will ensure the effective fulfilment of the requirements without imposing repeated checks and certification procedures in respect of matters that have already been verified, and without creating unnecessary administrative burdens.

4.6. CEAOEF notes that, for assurance levels 2-4, the involvement of independent auditing organisations is envisaged, while the relations between these organisations and the accreditation and conformity assessment bodies under the CSA is not sufficiently clearly regulated. **The requirements concerning their independence, competence, accreditation and mutual recognition should be laid down in the main body of the Regulation**, in a manner consistent with the regime under the CSA, rather than being determined solely by means of a delegated act pursuant to Article 20(9).

4.7. CEAOEF draws attention to the fact that the European EUCS scheme has not yet been adopted, while assurance level 4 is envisaged to rely on certification at the "high" level.
In view of this, the applicable deadlines for assurance level 4 should be linked to the adoption and practical applicability of EUCS, as well as to the relevant amendments to the CSA being discussed in the context of the proposal of Cybersecurity Act 2.0 (CSA 2.0), so as to avoid obligations that cannot be fulfilled.

5. CEAOEF draws attention to the need for **the risk of concentration of strategic computing infrastructure and the associated investments in a limited number of Member States to be duly considered** in the further consideration of the proposal. In this regard, mechanisms should be provided for to encourage a more balanced distribution of infrastructure capacity across the Union, taking into account the different starting conditions and levels of development of the Member States. At the same time, the **CADA regulatory framework should be based on the principle of open strategic autonomy**, combining the development of European technological capacity with the preservation of opportunities for international cooperation with trusted partners, and should not impose unjustified restrictions on innovation, competition or technological neutrality. Furthermore, in applying the mechanisms under Articles 8 and 9, account should be taken of **the risk of computing resources becoming concentrated in large consortia**, which could hinder access for small research teams, start-ups and small and medium-sized enterprises (SMEs) from Member States. **Achieving geographical balance should be regarded as a necessary precondition for the resilience, continuity and diversification of European digital infrastructure**, while also contributing to the objectives of territorial cohesion.

6. CEAOEF considers that **European and national scientific e-infrastructures**, including EuroHPC, the European Open Science Cloud (EOSC) and other similar infrastructures, **should be explicitly recognised as an integral part of the Union's computing capacity. Infrastructures used for non-economic scientific research should appropriately be exempted from mandatory procedures for certifying compliance with sovereignty requirements**, while maintaining the applicable safeguards for cybersecurity and data protection. **Ensuring equal and non-discriminatory access to computing resources** is of essential importance, including for small research teams and Member States with limited infrastructure capacity. In this regard, CEAOEF emphasises **the need for predictable and sustainable funding for scientific e-infrastructures throughout their entire lifecycle**, covering their construction, operation, maintenance and technological upgrading.

7. In conclusion, CEAOEF notes that the **Proposal for Regulation COM (2026) 0502 represents significant progress towards strengthening the Union's digital sovereignty.** At the same time, in order to achieve the objectives set out therein, **the proposed legal framework should ensure an appropriate balance between the objectives of digital sovereignty, the competitiveness of the Union and the effective functioning of the internal market, with full respect for the allocation of competences between the Union and the Member States as established by the Treaties.** Achieving this balance is a necessary condition for the proposed Regulation to contribute to the development of a resilient, inclusive and trust-based digital environment in the Union, in which **the principle of open strategic autonomy is applied without impeding innovation and international cooperation**.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ПЕТДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

ДО ПЛЕНАРНИЯ
52-653-07-6
05.11.26

Д О К Л А Д

ОТНОСНО: Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаването на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за изчислителни облаци и ИИ (Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ), COM (2026) 0502 – т. 5 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2026 г.), и Рамкова позиция на Република България по него, № 52-602-00-36, внесена от Министерски съвет на 1 септември 2026 г.

I. Правно основание и хронология на законодателното досие

Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаването на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за изчислителни облаци и ИИ (Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ), **COM(2026) 502 final**, междуинституционален номер 2026/0138 (COD), е проект на законодателен акт на Европейската комисия, представен на **3 юни 2026 г.** Проектът е предаден на националните парламенти на държавите членки на **17 септември 2026 г.**

На основание чл. 119, ал. 1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание, в съответствие с Протокол № 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност, и правомощията на Народното събрание в рамките на определения в чл. 6 от Протокол № 2 към ДФЕС срок *(краен срок за субсидиарност на горепосочения проект на законодателен акт: 12 ноември 2026 г.)*, на свое редовно заседание, проведено **на 05.11.2026 г., Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ) обсъди** предложението на законодателен акт, **COM(2026) 502**, междуинституционален номер 2026/0138(COD) – в тематична област „Нов план за устойчив просперитет и конкурентоспособност на Европа" – *т. 5 от Годишната работна програма на Народното събрание по въпросите на Европейския съюз (2026 г.)*, и **Рамкова позиция на Република България по него**, № 52-602-00-36, внесена от Министерски съвет на 1 септември 2026 г.

В заседанието на КЕВКЕФ взеха участие от Министерството на иновациите и дигиталната трансформация: Мира Йосифова – заместник-министър, Стефания Мирчева - държавен експерт, дирекция „Дигитална трансформация и автоматизация" и Мартин Стоянов – експерт, „Дирекция Иновационна политика и предприемачество".

Предложението и Рамковата позиция бяха представени от заместник-министъра на иновациите и дигиталната трансформация г-жа Мира Йосифова.

II. Основни елементи на предложението за Регламент COM(2026) 502

Предложението за Регламент COM(2026) 0502, известно под наименованието ***Cloud and AI Development Act (CADA)***, представлява ключова законодателна инициатива на Европейската комисия, част от Пакета за технологичен суверенитет и основен елемент от Плана за действие „Континент на ИИ". Инициативата адресира нарастващия недостиг на изчислителен капацитет, продължителните разрешителни процедури, ограничения достъп до ресурсна инфраструктура и критичната зависимост на Съюза от външни доставчици.

Основната цел на предложението е изграждането на **по-автономна, сигурна и екологично устойчива европейска система за изчислителни облаци и изкуствен интелект (ИИ),** гарантираща технологичната автономия и конкурентоспособността на ЕС.

Предложението CADA е структурирано около **три взаимно свързани направления**: научноизследователска и развойна дейност и иновации; капацитет; автономност и внедряване.

В направлението за капацитет законодателният акт поставя като стратегическа цел **най-малко утрояването на капацитета на центровете за данни на територията на Съюза** в рамките на следващите пет до седем години, с визия за пълна инфраструктурна обезпеченост на обществения сектор и бизнеса **до 2035 г.** и балансирано географско разпределение между държавите членки. За постигането на тази цел държавите членки се задължават да обособят зони за ускорено изграждане (Data-centre acceleration zones), в които планирането на електропреносните мрежи, водоснабдяването, свързаността и земята да се извършва координирано. Административните процедури за инвеститорите се улесняват чрез въвеждане на единна точка за контакт, процедури за комплексно разрешаване и строг максимален срок от 12 месеца за издаване на всички необходими разрешителни за квалифицирани проекти, като на проекти със значимо приносе към цифровия и енергийния сектор ЕК може да предоставя статут на стратегически проекти.

В направлението за автономност централен елемент в предложението е **създаването на Рамка за суверенитет на облачните услуги** *(Union Cloud Sovereignty Framework)* с четири нива на увереност. Ниво 1 изисква установяване на доставчика в ЕС, разполагане на инфраструктурата и данните на територията на Съюза и спазване на основни изисквания за киберсигурност. Ниво 2 добавя гаранции за разполагане на оперативния персонал и активите в ЕС и правна защита срещу достъп от трети страни. Ниво 3 поставя акцент върху собствеността и контрола от субекти от ЕС, оперативния персонал от граждани на държави членки и високата прозрачност на софтуерната верига за доставки. Ниво 4 изисква пълна липса на контрол от субекти извън ЕС и пълна автономия над оперативните и подизпълнителските вериги. Съответствието с ниво 1 се удостоверява чрез самооценка, а за нива 2–4 е необходим одит от независима одитираща организация. Признаването се извършва от националния компетентен орган, а признатите услуги се вписват в централно хранилище, поддържано от Комисията.

Предложението за регламент **въвежда нови задължителни правила при възлагането на обществени поръчки за облачни услуги.** Всички възложители са длъжни да изискват най-малко покриване на Ниво 1 за стандартни публични услуги. За сектори със специално значение за държавното управление и сигурността, включително отбрана, здравеопазване, правосъдие, обществена безопасност, граничен контрол и критична инфраструктура, въз основа на оценка на риска се изисква задължително прилагане на

Нава 2, 3 или 4. По отношение на поръчките за облачни услуги и системи с изкуствения интелект се въвеждат задължителни критерии за принос към европейската иновационна и индустриална база.

Научноизследователското направление от CADA очертава приоритети, свързани с екологичната устойчивост и енергийната ефективност на центровете за данни, разработването на независим европейски облачен стек, създаването на авангардни мултимодални модели на ИИ, развитието на физически ИИ и роботика, както и внедряването на индустриален ИИ в ключови сектори.

Проектът за Регламент предвижда да се прилага в допълване и съгласуваност с Акта за интегралните схеми 2.0, Стратегията на ЕС за отворения код, Акта за ИИ, инициативите за фабрики и гигафабрики за ИИ, както и с действащите инструменти в областта на данните, киберсигурността, енергетиката и обществените поръчки. Предвидената рамка за суверенитет на облачните услуги представлява определящ механизъм за гарантиране на цифровия суверенитет в публичния сектор. Внедряването на тези стандарти полага правно-техническата основа за сигурността, устойчивостта и бъдещата модернизация на публичните информационни системи в държавите членки.

III. Позиция на Република България

Съгласно Рамковата позиция, внесена от Министерски съвет на 1 септември 2026 г., **Република България подкрепя целите на предложението за Регламент за Акт за развитието на облачните услуги и изкуствения интелект** (Cloud and AI Development Act – CADA), като счита, че изграждането на сигурна, устойчива и конкурентоспособна цифрова инфраструктура представлява стратегическа предпоставка за повишаване на технологичната устойчивост на Европейския съюз и за намаляване на критичните зависимости в ключови дигитални технологии. В този контекст **Република България подкрепя ускореното развитие на изчислителния капацитет, създаването на благоприятна европейска среда за инвестиции в центрове за данни и внедряването на иновативни решения с изкуствен интелект.**

Същевременно страната ни счита за целесъобразно да се гарантира, че предвижданите мерки няма да доведат до прекомерна концентрация на инфраструктурен капацитет и финансови ресурси, поради което **България ще отстоява необходимостта от балансирано териториално разпределение на инфраструктурните инвестиции и изчислителния капацитет в рамките на Европейския съюз.**

В тази връзка Република България акцентира, че новата регулаторна рамка следва да гарантира реален, пропорционален и административно използваем достъп на малките и средните предприятия и стартиращите компании до европейските финансови инструменти, обществените поръчки и споделената инфраструктура.

Относно въвеждането на рамката за суверенитет на облачните услуги, Република България отчита потенциала за повишаване на сигурността в публичния сектор, но подчертава, че е изключително важно **критериите за определяне на нивата на доверието да бъдат ясни, обективни и базирани на подробна методология за оценка на риска,** отчитаща критичността на информационните системи и непрекъсваемостта на публичните услуги.

Като друго сериозно предизвикателство България посочва необходимостта от **пълна съгласуваност с действащото законодателство на Съюза,** включително Акта за ИИ, Директивата МИС 2, Акта за данните и GDPR, и отчитане на концепцията за отворена стратегическа автономност, така че технологичният суверенитет да не се превръща в пречка пред международното сътрудничество и иновациите.

Не на последно място, **Република България** изразява загриженост относно финансовите и административните последици от реформата, като **настоява за ясни преходни правила, удължаване на сроковете за миграция на сложни системи и осигуряване на достатъчна европейска финансова и техническа подкрепа.** В хода на преговорите страната ни ще продължи стриктно да отстоява спазването на принципите на правна сигурност, технологична неутралност и запазване на целостта на Единния пазар.

IV. Становище на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове

В контекста на осъществяването на **двоен демократичен контрол** върху политиките от ключово значение за Европейския съюз, КЕВКЕФ **отчита и позицията** по основните аспекти на предложението за Регламент, **изразена от Обществения съвет** към комисията на заседание, проведено на 27 октомври 2026 г.

На основание чл. 6 от Протокол № 2 относно прилагането на принципите на субсидиарност и на пропорционалност към Договора за функционирането на Европейския съюз, след извършена проверка за съответствие и проведен дебат относно Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за създаването на рамка от мерки за укрепване на европейската екосистема за изчислителни облаци и ИИ (Акт за развитието на изчислителни облаци и ИИ), COM(2026) 502, **Народното събрание на Република България, чрез Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове, изразява следното <u>СТАНОВИЩЕ</u>** с отразените съображения, залегнали в Рамковата позиция на Република България, **което да бъде изпратено до европейските институции <u>в рамките на политическия диалог</u>:**

1. **КЕВКЕФ приветства стремежа на Европейската комисия за укрепване на стратегическия промишлен капацитет** в рамките на екосистемата на ЕС за изчислителните облаци и изкуствения интелект. Увеличаването на изчислителния капацитет чрез иновативни и устойчиви технологии, насърчаването на научноизследователската и развойна дейност и ограничаването на критичните технологични зависимости са от съществено значение за конкурентоспособността, икономическата устойчивост и технологичната автономност на Европейския съюз.

2. **КЕВКЕФ подкрепя целите на предложението и мерките за ускорено развитие на европейската облачна инфраструктура,** като същевременно счита, че в рамките на законодателния процес следва да бъдат отчетени редица въпроси, свързани със спазването на принципите на субсидиарност и пропорционалност, зачитането на компетенциите на държавите членки и недопускането на непропорционална административна и финансова тежест.

3. Относно спазването на **принципа на субсидиарност** (чл. 5, параграф 3 от ДЕС):

3.1. КЕВКЕФ отчита, че **трансграничният характер на облачните услуги и изкуствения интелект обосновава необходимостта от действие на ниво ЕС.**

Предвид това КЕВКЕФ ***не установява нарушение на принципа на субсидиарност,*** но подчертава, че европейската регулаторна намеса не следва да излиза извън необходимото в области, попадащи в компетенциите на държавите членки. В тази връзка **определянето на зони за ускорено изграждане на центрове за данни** (Data-centre acceleration zones) следва **да се осъществява при пълно зачитане на националните правомощия в областта на устройственото планиране, регионалното развитие и управлението на енергийната инфраструктура.** При определянето на мерките за изпълнение на регламента следва надлежно да **се отчитат различията в капацитета и степента на развитие на националната енергийна инфраструктура.** КЕВКЕФ акцентира върху необходимостта чл. 10 да бъде допълнен с изрично изискване при определянето на зоните и планирането на техния инфраструктурен капацитет **да се прилагат обективни, прозрачни и недискриминационни критерии, при отчитане на обоснования инвестиционен интерес на публичните и частните оператори.** Необходимо е да се осигури и съгласуваност със съответната европейска уредба за трансевропейската енергийна инфраструктура (TEN-E), включително при обезбъдените изменения, доколкото те засягат зоните за ускорено изграждане на центрове за данни.

3.2. Зачитането на институционалната и процесуалната автономия на държавите членки изисква ясно разграничаване на отговорностите между органите на Европейския съюз и националните компетентни органи при извършването на оценките на риска и надзора върху доставчиците на облачни услуги. В частност **решенията за приложимото ниво на увереност по отношение на системи в областта на националната сигурност и отбраната следва да останат в компетентността на държавите членки** в съответствие с чл. 4, параграф 2 от ДЕС. Поради това КЕВКЕФ счита за необходимо правомощието на Европейската комисия по чл. 29, параграф 5 да изменя определеното на национално равнище ниво на увереност да отпадне за тези области или да има единствено консултативен характер.

4. Относно спазването на **принципа на пропорционалност** (чл. 5, параграф 4 от ДЕС):

4.1. КЕВКЕФ подкрепя целите на предложението за укрепване на цифровия суверенитет и устойчивостта на публичния сектор, като същевременно счита, че **рамката за суверенитет на облачните услуги и налагането на задължителни нива на увереност** (Assurance Levels) следва да бъдат прилагани по начин, който **не надхвърли необходимото за постигането на тези цели.** Приложимите изисквания трябва да се определят въз основа на обективна и съразмерна оценка на риска за съответната информационна система, като се избягва налагането на прекомерни административни ограничения. Прилагането на изискванията за нива на увереност в процедурите за възлагане на обществени поръчки е необходимо да бъде съобразено със запазването на ефективна конкуренция и достатъчен избор на доставчици, без да се допуска неоправдано ограничаване на участието на икономическите оператори извън необходимото за постигането на целите на сигурността и цифровия суверенитет.

4.2. Принципът на пропорционалност изисква **предвиждането на реалистични преходни периоди.** Предвиденият в чл. 29, параграф 6 максимален срок от 12 месеца за привеждане в съответствие може да се окаже недостатъчен при миграцията на критични информационни системи и цифрова инфраструктура. В тази връзка следва **да бъдат предвидени подходящи преходни механизми, гарантиращи правна сигурност за действащите договорни отношения и процедурите**, които вече са в

ход. По-конкретно началният момент на 12-месечния срок по чл. 29, параграф 6 следва да бъде обвързан с наличието в централното хранилище по чл. 22 на подходяща призната облачна услуга с доказан реален капацитет за поемане на съответните системи и натоварвания. Изключенията, преходните режими и защитата на действащите договори следва да бъдат уредени непосредствено в регламента, а не оставени за последващо определяне с делегирани актове.

4.3. КЕВКЕФ подчертава, че **въвеждането на нови регулаторни задължения следва да бъде съпроводено с адекватна европейска финансова и техническа подкрепа.** При липсата на такава **съществува риск от възникване на непропорционална финансова и административна тежест за държавите членки и техните публични администрации.** Преди началото на задължителното прилагане на изискванията при възлагане на обществени поръчки Европейската комисия следва да представи количествена оценка на допълнителните разходи, разграничена по държави членки, включително разходите за миграция, одит и осигуряване на необходимия капацитет. КЕВКЕФ акцентира върху необходимостта оценката на практическите и бюджетните последици да бъде извършена не по-късно от две години след започване на прилагането на тези изисквания, без да се изчаква общата първа оценка по чл. 47, предвидена след четири години.

4.4. КЕВКЕФ счита, че **разгръщането на изчислителна инфраструктура** в рамките на Съюза следва **да отчита различията в капацитета на електропреносните и електроразпределителните мрежи на държавите членки**, както и необходимостта от значителни инвестиции в енергийната инфраструктура, така че **да не води до непропорционална финансова и административна тежест** за националните публични органи.

4.5. КЕВКЕФ подчертава необходимостта от ясна съгласуваност между предвидените в регламента изисквания и действащата **европейска нормативна уредба,** включително **Регламент (ЕС) 2024/1689** относно изкуствения интелект, така че да се гарантира **регулаторна последователност** и да се избегне **дублиране или припокриване** на изискванията към публичните органи и стопанските субекти. В тази връзка КЕВКЕФ подкрепя становището, че следва да се приложи принципът **„одит веднъж, ползване многократно“,** като **сертификатите по Европейската схема за сертифициране на облачни услуги (EUCS)** и **по Акта за киберсигурността (Регламент (ЕС) 2019/881, АКС), резултатите от надзора по Директива (ЕС) 2022/2555 (МИС 2),** както и **доказателствата за съответствие с Акта за киберустойчивост (CRA),** включително **списъците на софтуерните компоненти (SBOM),** бъдат приемани като **релевантни доказателства** за изпълнение на изискванията по **Приложение III,** доколкото обхватът им е приложим. Прилагането на този принцип ще осигури **ефективно изпълнение** на изискванията, без да се налагат **повторни проверки и сертификационни процедури** по отношение на вече удостоверени обстоятелства и **без излишна административна тежест.**

4.6. КЕВКЕФ отбелязва, че за **нивата на увереност 2–4** се предвижда участие на независими одитиращи организации, без да е достатъчно ясно уредена връзката им с акредитацията и органите за оценяване на съответствието по АКС. **Изискванията** за тяхната независимост, компетентност, акредитация и взаимно признаване следва **да бъдат установени** в основния текст на регламента **в съгласуваност с режима по АКС,** а не да се определят единствено с делегиран акт по чл. 20, параграф 9.

4.7. КЕВКЕФ обръща внимание, че европейската схема EUCS все още не е приета, като същевременно при ниво на увереност 4 се предвижда опора на сертифициране с ниво „високо". С оглед на това **приложимите срокове за ниво 4 следва да бъдат обвързани с приемането и практическата приложимост на EUCS**, както и с относимите изменения на АКС, обсъждани в контекста на предложението за преразглеждане или т. нар. Акт за киберсигурност 2.0 (CSA 2.0), така че да не възникват задължения, които не могат да бъдат изпълнени.

5. **КЕВКЕФ обръща внимание на необходимостта** при по-нататъшното разглеждане на предложението **да бъде надлежно отчетен рискът от концентрация на стратегическата изчислителна инфраструктура** и свързаните с нея инвестиции в **ограничен брой държави членки.** В тази връзка следва да бъдат предвидени механизми, насърчаващи по-балансирано разполагане на инфраструктурен капацитет в рамките на Съюза, като се вземат предвид различните изходни условия и равнища на развитие на държавите членки. Същевременно **регулаторната рамка на CADA следва да се основава на принципа на отворената стратегическа автономност**, като съчетава развитието на европейски технологичен капацитет със запазване на възможностите за международно сътрудничество с надеждни партньори, **и не създава неоправдани ограничения пред иновациите, конкуренцията и технологичната неутралност.** Освен това при прилагането на механизмите по чл. 8 и 9 следва да бъде взет предвид рискът от съсредоточаване на изчислителния ресурс в големи консорциуми, което може да затрудни достъпа на малки научноизследователски екипи, стартиращи предприятия и малки и средни предприятия от държавите членки. Постигането на географски баланс следва да се разглежда като необходима предпоставка за устойчивостта, непрекъсваемостта и диверсификацията на европейската цифрова инфраструктура, като същевременно допринася за целите на териториалното сближаване.

6. **КЕВКЕФ счита**, че **европейските и националните научни електронни инфраструктури**, включително **EuroHPC**, **Европейският облак за отворена наука (EOSC)** и други сходни инфраструктури, следва да бъдат **изрично признати като неразделна част от изчислителния капацитет на Съюза.** Инфраструктурите, използвани за **неикономически научни изследвания**, е целесъобразно да бъдат **освободени от задължителните процедури за удостоверяване на съответствието с изискванията за суверенитет**, при **запазване на приложимите гаранции за киберсигурност и защита на данните.** От съществено значение е да бъде осигурен **равнопоставен и недискриминационен достъп** до изчислителните ресурси, включително за **малките научноизследователски екипи** и **държавите членки с ограничен инфраструктурен капацитет.** В тази връзка КЕВКЕФ подчертава необходимостта от **предвидимо и устойчиво финансиране** на научните електронни инфраструктури **през целия им жизнен цикъл**, включващо изграждането, експлоатацията, поддръжката и технологичното им обновяване.

7. В заключение КЕВКЕФ отбелязва, че **Предложението за регламент COM(2026) 0502 представлява значим напредък в укрепването на цифровия суверенитет на Съюза.** Същевременно, за да бъдат постигнати заложените цели, предвидената в него правна рамка следва да осигури **надлежен баланс между целите на цифровия суверенитет, конкурентоспособността на Съюза и ефективното функциониране на вътрешния пазар**, при **пълно зачитане на разпределението на компетенциите между Съюза и държавите членки, установено с Договорите.** Постигането на този баланс е необходимо условие, за да може предложеният регламент да допринесе за изграждането на **устойчива, приобщаваща и основана на доверие цифрова среда в Съюза**, в която

принципът на **отворената стратегическа автономност** се прилага, без да възпрепятства **иновациите и международното сътрудничество.**

Предвид гореизложеното и след проведената дискусия в КЕВКЕФ, настоящият доклад с включеното в него становище беше приет единодушно с 14 гласа „За".

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ:

ГАЛИН ДУРЕВ